

LẠM PHÁT CỦA VIỆT NAM LIỆU CÓ ĐƯỢC KIỂM CHẾ TRONG GIAI ĐOẠN COVID-19 HIỆN NAY?

Vũ Thị Lan Anh (*)

Mặc dù dịch COVID-19 diễn biến phức tạp, tác động sâu rộng tới hoạt động sản xuất, kinh doanh và đời sống của người dân, doanh nghiệp nhưng đến thời điểm này, các chuyên gia và các tổ chức quốc tế đều nhìn nhận doanh nghiệp đã thích ứng với trạng thái bình thường mới, và dự báo lạm phát sẽ nằm trong tầm kiểm soát.

Theo tạp chí Tài chính, lạm phát từng nhiều lần ‘bùng nổ’ với mức tăng trên 2 con số. Điển hình như lạm phát năm 2008 tăng 23%; gấp khoảng 3 lần mức tăng GDP; năm 2010 ở mức 11,75%, gấp gần 2 lần mức tăng GDP. Lạm phát năm 2011 ở mức 18,58%, do giá thực phẩm, lương thực tăng mạnh. Nguyên nhân là những năm đó (2008-

2010) tín dụng được “bơm” mạnh vào nền kinh tế (năm 2009 tín dụng tăng 37,7%).

Tuy nhiên, hiện nay đại dịch COVID-19 đã và đang có những ảnh hưởng hết sức trầm trọng đến tất cả các khía cạnh của đời sống kinh tế - xã hội của các quốc gia trên

thế giới theo những cách thức mà chúng ta chưa từng biết đến và chưa từng có tiền lệ, trong đó Việt Nam cũng là quốc gia đã và đang chịu ảnh hưởng hết sức nặng nề của dịch bệnh mang lại, nó đang gây ảnh hưởng đến toàn bộ hoạt động sản xuất kinh doanh, tạo rủi ro đứt gãy chuỗi cung ứng và có thể gây áp lực lên nhiều vấn đề về giá cả và đặc biệt là lạm phát.

Trong lần tiềm ẩn lạm phát này, nguyên nhân chính đến từ giá hàng hóa như lương thực, thực phẩm, học phí, viện phí hay tăng lương cơ sở. Vụ Thống kê giá cho biết, 6 tháng đầu năm 2021, chỉ số giá nguyên nhiên vật liệu dùng cho sản xuất tăng 4,79%. Đặc biệt, chỉ số giá nguyên nhiên vật liệu dùng cho sản xuất nông, lâm nghiệp và thủy sản tăng 6,83%, dùng cho sản xuất công nghiệp chế biến, chế tạo tăng 4,97%,

dùng cho xây dựng tăng 3,91%, giá sắt thép trong thời gian vừa qua tăng trên 40%.... đều là các yếu tố gây nên lạm phát chi phí đẩy. Do đó, sẽ tạo áp lực lớn lên chỉ số CPI của toàn nền kinh tế trong nửa cuối của năm 2021.

Bà Nguyễn Thu Oanh, Vụ trưởng Vụ Thống kê giá, Tổng cục Thống kê cho biết, CPI 7 tháng tăng 1,64% so với cùng kỳ năm trước và là mức tăng thấp nhất kể từ năm 2016. Đây là điều kiện thuận lợi, tạo dư địa để Việt Nam kiểm soát lạm phát đạt mục tiêu khoảng 4%. Lạm phát của Việt Nam đang được kiểm soát tốt. Cùng với đó, do nền kinh tế Việt Nam có độ mở lớn nên giá cả hàng hoá trên thế giới gia tăng trong năm 2021 có thể tác động đến nền kinh tế Việt Nam trên các góc độ làm gia tăng giá hàng hóa, dịch vụ tiêu dùng trong nước.

Theo dự báo của Tổng cục Thống kê, CPI sẽ tăng dần vào các tháng cuối năm. Lý do bởi triển vọng khả quan về sự phục hồi của kinh tế toàn cầu trong năm 2021 trước việc các quốc gia khẩn trương triển khai tiêm vaccine phòng dịch COVID-19 trên toàn thế giới. Theo đó, kinh tế thế giới phục hồi nhanh cũng khiến cho nhu cầu sản xuất và tiêu dùng tăng cao đột biến, trong khi nguồn cung chưa theo kịp nhu cầu dẫn đến giá cả các mặt hàng gia tăng.

Các cơ quan chức năng, quản lý thị trường cũng đã tích cực triển khai các biện pháp kiểm tra, kiểm soát việc niêm yết giá, bán đúng giá niêm yết và xử lý nghiêm các hiện tượng tăng giá bất hợp lý. Trong 6 tháng qua, các mặt hàng do Nhà nước định giá tiếp tục được giữ ổn định, chưa xem xét tăng giá nhằm tạo điều kiện cho công tác kiểm soát lạm phát ngay trong nửa đầu năm 2021. Một số

hàng hóa, dịch vụ quan trọng, thiết yếu tiếp tục được đề xuất giảm giá để hỗ trợ nền kinh tế, như kéo dài quy định miễn thu, hoặc giảm giá đối với một số dịch vụ chứng khoán, giảm giá tiền điện cho các đối tượng bị ảnh hưởng của dịch COVID-19; tăng chi sử dụng Quỹ bình ổn giá xăng dầu để hạn chế mức tăng giá xăng dầu trong nước trước biến động tăng của giá thế giới. Trong đó, mức tăng chủ yếu tập trung ở một số nhóm hàng như

rau tươi; thủy hải sản tươi sống; thịt, trứng gia cầm; riêng giá thịt lợn giảm 1,81% so với tháng trước do cung cầu ổn định, dịch bệnh cơ bản được kiểm soát. Ngoài ra, các nhóm hàng khác cơ bản có mức giá ổn định một mặt do thực hiện giãn cách nên nhu cầu thấp, một mặt do giá các nhóm hàng nguyên, nhiên liệu đều giảm cũng như các chính sách về miễn, giảm, hỗ trợ tiền điện, nước, cước viễn thông của Chính phủ nhằm hỗ trợ người dân, doanh nghiệp.

Đặc biệt, những mặt hàng thiết yếu như giá xăng, gas, điện, nước sạch, các mặt hàng nông sản, vật tư nông nghiệp, giá các dịch vụ giao thông vận tải, dịch vụ giáo dục và sách giáo khoa, giá thuốc, vật tư y tế, vật tư phòng dịch... được các Bộ, ngành địa phương quản lý điều hành nhịp nhàng, chặt chẽ.

Mặc dù vậy, theo ông Nguyễn Anh Tuấn, trong vài thời điểm, một số địa phương thực hiện giãn cách xã hội để phòng, chống dịch COVID-19 đã xảy ra hiện tượng tăng giá một số mặt hàng, chủ yếu do nguồn cung bị gián đoạn. Bên cạnh đó, là nhu cầu mua sắm tích trữ tăng đột

Hình 1- ông Nguyễn Tuấn Anh

biến tại một số thời điểm do yếu tố tâm lý. Cũng có hiện tượng một số tổ chức, cá nhân đơn lẻ lợi dụng tình trạng thiếu hàng cục bộ tạm thời để tăng giá.

Về giải pháp cho những tháng cuối năm 2021 và năm 2022, Phó Thủ tướng yêu cầu Bộ Tài chính tiếp thu các ý kiến phát biểu của các bộ ngành để hoàn thiện hệ thống giải pháp sát với tình hình và điều kiện thực tiễn trong nước, bảo đảm khả thi; Bộ Ngoại giao phối hợp với Bộ Tài chính, Bộ Kế hoạch và Đầu tư, Ngân hàng Nhà nước theo dõi sát diễn biến tình hình thế giới, tình hình lạm phát chung của các quốc gia, diễn biến các thị trường Việt Nam xuất khẩu, nhập khẩu lớn để chủ động có giải pháp phù hợp.